

gelse af regeringens forslag. Men fra Færøerne lyder flere forbehold til regeringens forslag, som vi behandler i dag.

Hvis det var rigtigt, som jeg forstod statsministeren i tirsdags, at dette lovforslag ikke er et ultimatum, men kan forhandles og ændres som alle andre forslag både her i Folketinget og i Lagtinget, så kan vi komme videre.

Men hvis forslaget er et ultimatum, så kan Folketinget nok desværre spare sig umagen med at gå videre med forslaget, for så vil Lagtinget ikke bøje sig.

Statsministeren talte om at komme videre i den dialog, som vi nu er begyndt på. Ligeledes har justitsministeren fortalt om den information, han har givet landsstyret og Lagtinget om sagen. Dette vil færingerne gerne opfatte som en ændring fra de mange gange, Richard Mikkelsen kom for at orientere – ofte usandfærdigt, for der var tale om at diktere – landsstyret om allerede truffne beslutninger uden vor medvirken.

Lad mig så lige nævne nogle af de forbehold, som færøske jurister hidtil har givet udtryk for om regeringens foreslåede undersøgelsesform.

For det første er man betænkelig ved, at afhøringerne hovedsagelig skal foregå på skrift. Regeringen begrunder nemlig ikke denne vidneform. Derfor må man spørge: Hvorfor akkurat skriftlige afhøringer? I forvejen sikrer dette forslag pligt til at fremlægge offentlige dokumenter, så det er i orden. Selv om der sættes tidsfrist for udbedte svar, så vil hvert svar afføde nye spørgsmål, eftersom de er skriftlige, og der vil blive en snestorm af papirer i sagen. Hovedreglen i vort retssystem er mundtlige afhøringer på grund af umiddelbarhedsprincippet – ganske i tråd med retsplejeloven, hvor vidnerne mundtligt og langt hurtigere end skriftligt oplyser kommissionen om møder, forhandlinger og beslutninger, både hvor der foreligger skriftlige notater i forvejen, samt hvor de mangler. Undersøgelsesudvalget kunne så på stedet sortere de vidneberetninger, der har betydning, fra de uvæsentlige.

Regeringen har indført en sikkerhedsventil i lovforslaget i form af mundtlige vidneberetninger i Københavns Byret, hvor udvalget afhører, mens en dommer fører protokol. Denne dobbeltprocedure hjælper måske noget på svagheden ved den primært skriftlige forhørsform, men den forlænger og komplicerer forløbet.

Den næste svaghed ved regeringens forslag er dispensationen fra offentlighedsloven, som gør undersøgelsen utilgængelig for pressen.

Man tænker tit på det mørkespil, Færøerne hidtil har været ofre for fra Den Danske Banks, Finansieringsfondens, Finanstilsynets og regeringens side, og på alle de rænker, som har kostet milliarder i tab, gæld og mistede muligheder, indtil den danske presse endelig vågnede for fire måneder siden og hjalp Lagtinget til at presse regeringen til dette lovforslag.

Derfor protesterer vi imod, at undersøgelsen af banksagen mørklægges en gang til og efter regeringens forslag skal foregå for lukkede døre. Den færøske tiltro til den danske overhøjhed kan desværre ligge på et lille sted nu og forsvinder helt, hvis hemmelighedskræmmeriet nu igen skal indhulle det videre sagsforløb.

Det er just for at bevare folkets tillid til myndighederne, at man ikke bør dispensere fra loven om offentlig indsigt i forvaltningen.

Regeringens bekymring for retssikkerhed med hensyn til bankkundernes personlige oplysninger er forståelig og rigtig, men kundeforholdet kan holdes væk fra offentligheden ved krav om anonymitet, ved nedlæggelse af referatforbud i visse tilfælde og en streng kodificering af engagementer, når og hvis undersøgelsen skal vurdere låneforhold, hensættelser og risikohensyn i 1980'ernes bankpolitik.

Det, som jeg også savner ved regeringens forslag, er en klar tidsfrist for, hvornår undersøgelsesudvalget skal være færdigt med sit arbejde og aflevere sin betænkning.

Som fortilfælde har vi februarloven fra 1952 om reorganisation af Sjóvinnubankin, der i § 9 kort siger, at statsministeren før årets udløb stiller Folketingets Finansudvalg og Lagtinget en redegørelse, der udarbejdes af et af statsministeren dertil nedsat udvalg. Beretningen dengang om Sjóvinnubankin – det var et barsk dokument – lå klar til fastsat tid, men dengang var regeringen ikke så nøjeregnende med retssikkerheden for de færøske erhvervs- og bankfolk samt imod Folkeflokkens ledere, som man nu er imod den danske finansverdens guld-drenge, offentlige bureaukrater og sine egne politikere.

En styrke ved forslaget er ophævelsen af tavhedsbestemmelsen i bank- og sparekasseloven. Det skulle forhindre Den Danske Bank, Finanstilsynet og Finansieringsfonden i at gemme sig bag en mur af fortællinger, løgnagtighed og magtfordrejning, der har kendetegnet hændelsesforløbet de sidste to et halvt år. Regeringen er også i lovforslaget bundet til at hæve det slør af hemmelighedskræmmeri, som har kendetegnet